

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

T.B.B.
ADLİ YARDIM
YÖNETMELİĞİ

ANKARA - 2001

Türkiye Barolar Birliği **Adli Yardım Yönetmeliği(*)**

BİRİNCİ BÖLÜM **(Amaç Kapsam ve Dayanak)**

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 176-181 nci maddeleri uyarınca, adli yardımla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Adli yardımın amacı, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engelleri aşmak ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliği sağlamak üzere, avukatlık ücretini ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanların avukatlık hizmetlerinden yararlandırılmasıdır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 180 nci maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan paraların, Barolar arasında dağıtımını ve kullanılması ile Adli Yardım Bürosunun kuruluşunu, görev ve yetkilerini, görevlendirilecek avukatların ve

(*) 14.11.2001 tarih ve 24583 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ücretlerinin belirlenmesini, işleyişini ve denetimini kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 176-181 nci maddeleri uyarınca düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcisi

Madde 4- Her Baro merkezinde, Baro yönetim kurulu tarafından belirlenip görevlendirilecek, yeterli sayıda avukattan oluşan bir Adli Yardım Bürosu kurulur. Baro yönetim kurulu ayrıca, Baro merkezi dışında, avukat sayısı beşten fazla olan her yargı çevresinde bir avukatı, Adli Yardım Bürosu Temsilcisi olarak görevlendirebilir. Gerektiğinde, yeteri kadar Temsilci Yardımcısı da görevlendirilir.

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcileri, 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda öngörülen görevler ile Baro yönetim kurullarının Avukatlık Kanunu ve Yönetmelikler çerçevesinde vereceği görevleri yerine getirirler.

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcileri, işlerini adli yardımdan sorumlu Baro yönetim kurulu üyesinin sorumluluğunda ve denetiminde yürütürler.

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcilerine, hizmetin yürütülebilmesi için adli yardım ödeneğinden karşılanmak üzere yeterli mekan, büro donanımı ve personeli sağlanır.

Barolar, stajyer avukatlara, Adli Yardım Bürosu ve Temsilciliklerinde eğitim amacıyla geçici süreli görevler verebilirler.

Adli Yardım İstemi

Madde 5- Adli yardım istemi, hizmetin görüleceği yer Adli Yardım Bürosuna ve Temsilciliklerine yapılır. Başvurularda, Adli Yardım Başvuru Formu doldurulur ve Adli Yardım Esas Defterine kaydedilir.

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcilikleri, istem sahibinden gerekli bilgi ve belgeleri ister, istemin haklılığı konusunda uygun bulacağı araştırmayı yapar, gerektiğinde karar verir. Bu araştırmada, kamu ve özel kurum ve kuruluşları, Adli Yardım Bürosuna ve Temsilciliklerine yardımcı olurlar.

Adli yardım isteminin reddi halinde istemde bulunan; tebliğden itibaren on gün içinde yazılı veya sözlü olarak Baro başkanına başvurabilir. Baro

başkanı yedi gün içinde karar verir, bu karar kesindir.

Adli Yardımın Yapılışı

Madde 6-a) Adli yardım isteminin kabulü halinde, durum bir tutanakla tespit edilir. İstem sahibinden, işin sonunda maddi bir yarar elde etmesi halinde, avukata ödenen para ile elde edilecek maddi yararın %5'ini Baroya ödeyeceğine; adli yardım isteminin haksız olduğunun sonradan anlaşılması halinde, görevlendirilen avukata ödenen ücretin iki katı ve yapılmış masrafları yasal faizleri ile geri vereceğine ilişkin taahhütname alınır.

Yargılama giderlerini karşılamayacaklar için 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465-472 nci maddeleri gereğince adli müzaheret talebinde bulunulur. Bu talebin reddi halinde ilgilisi, avukatlık ücreti dışındaki diğer yargılama giderlerini karşılamak durumundadır. Aksi halde, adli yardım istemi reddedilebilir.

Ancak, yargılama giderlerinin karşılanmayacağına açıkça anlaşılması ve adli yardım talebinde bulunanın haklılığı açısından kesin veya kuvvetli bir kanı oluşması halinde, Adli Yardım Bürosunun veya Adli Yardım Temsilcisinin önerisi üzerine Baro yönetim kurulu kararıyla adli yardım fonundan karşılanır.

Davanın reddi halinde iade olunacak harç, adli yardım fonuna aktarılır.

b) Adli yardım isteminin kabulüyle, gerekli iş ve işlemleri yapmak ve yürütmek üzere bir veya birkaç avukat görevlendirilir. Görev yazısının bir örneği de istem sahibine verilir ve gerekli bilgi, belge ve vekaletname ile birlikte görevlendirilen avukata başvurusu istenir. Görevlendirilen avukat, görevlendirme yazısının, işe ve ilgiliye ait bilgi, belge ve vekaletnamenin, adli müzaheret istemi reddedilmiş ise iş için zorunlu masraf avansının kendisine ulaşması ile avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Görevlendirilen avukatın yükümlülüğü, istek sahibinin hizmetin görülebilmesi için gerekli belge ve bilgiler ile avukatlık ücreti dışındaki zorunlu yargılama giderlerini vermemesi veya vekaletname vermektan kaçınması ile sona erer. Görevlendirilen avukat, bu durumu gecikmeden, kendisini görevlendiren Adli Yardım Bürosuna ya da Temsilciliğine bildirir.

c) Görevlendirmede, avukatların mesleki faaliyet alanlarına ilişkin beyanları dikkate alınır.

d) Görevlendirilen avukat, bu işi yapmaktan haklı bir nedenle çekilmek isterse, görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde, o işin

tarifede belirlenen ücretini Baroya ödeyerek görevden çekilebilir.

e) Görevlendirilen avukat, 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre işi sonuna kadar takip etmekle yükümlüdür. Bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dava ve icra takipleri veya benzeri hukuksal işlemler, görev konusu iş kapsamında kabul edilmez.

f) Adli Yardım Bürosu ve Temsilcilikleri, görevlendirilen avukatın hizmeti yerine getirmesi ile ilgili aşamaları izler. Avukat, işin hangi aşamasında olursa olsun, kendisinden istenen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Hizmetin sonunda da, bu konudaki raporunu ve hizmetin sona erdiğini gösterir belgeleri Adli Yardım Bürosuna ya da Temsilciliğine iletir.

Ödenecek Ücret

Madde 7-Adli yardımla görevlendirilen avukata, görevlendirmeye konu iş için asgari ücret tarifesinde gösterilen ücret verilir. Aynı iş için birden fazla avukatın görevlendirilmesi halinde, aynı ücret her birine ayrı ayrı tahakkuk ettirilir. Görevlendirilen avukatın, işe başladığını belgelediğinde, ücretinin ödenek durumu da dikkate alınarak peşin ödenmesi esastır.

Adli yardım görevini haklı nedenler dışında tamamlamayan avukat, aldığı ücretin iki katını Baroya ödemekle yükümlüdür.

Adli Yardım Bürosunun Gelirleri

Madde 8- Adli Yardım Bürosunun gelirleri şunlardır:

a) Türkiye Barolar Birliğinden Baroya gönderilecek adli yardım ödeneği,

b) Kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından, il veya belediye bütçelerinden Baroya yapılan yardımlar,

c) Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar,

d) Adli yardım görevlerinden çekilen ve haklı neden olmaksızın hizmeti sonuçlandırmayan avukatlardan geri alınan ücretler,

e) Taahhütname gereği ilgiliden alınan paralar,

f) Adli yardımla görevlendirilen avukatın aldığı vekalet ücretinin %10'u ile adli yardımdan yararlanan ilgili lehine ilamda belirlenen harca esas değer %5'i .

Adli Yardım Bürosunun Giderleri

Madde 9- Adli Yardım Bürosunun giderleri şunlardır:

a) Adli yardımla görevlendirilecek avukatlara ödenecek ücretler ve zorunlu yol giderleri,

b) Büro personelinin ücretleri,

c) Büro donanımı,kırtasiye,kira ve diğer giderler.

Adli yardım paraları, münhasıran adli yardım hizmetlerinde kullanılır ve Baro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümden kalan gelir fazlası, bir sonraki yıla aynı fasılda aynen aktarılır.

Adli Yardım Parasının Barolara Dağıtımı

Madde 10- Türkiye Barolar Birliği, 19.3.1969 tarihli ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 180 nci maddesi uyarınca tahsil edilen parayı bütçesinin adli yardım faslına aktararak, bankada açacağı ayrı bir hesapta toplar. Bu hesapta toplanan paranın %25'i Türkiye Barolar Birliğinin adli yardım giderleri ve Adli Yardım Dengeleme Fonu için ayrılır, kalanı Barolara gönderilir.

Her Baroya beş temel puan verilir. Verilen beş temel puana;

- a) Her (25) üye avukat için (1) puan,
b) Her (50 000) nüfus için (1) puan,
c) Kalkınmada öncelikli yöre Barolarına (3) puan,

eklenerek Adli Yardım Ödenek Puanı saptanır.

Puanlamada 0.5'in altındaki küsuratlar dikkate alınmaz, bunu aşan küsuratlar ise (1) puana tamamlanır.

Barolara gönderilecek adli yardım payı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

$$\begin{array}{r} \text{Baro} \\ \text{Baro Adli Yardım Ödenegi} = \frac{\text{TBB Toplam Adli Yardım Parası} \times 0.75 \times \text{Adli Yardım Ödenek Puanı}}{\text{Tüm Baroların Adli Yardım Puanları Toplamı}} \end{array}$$

Yıl içinde Barolara gönderilmiş olan ödenekler, yıl sonunda Barolara ayrı ayrı bildirilir.

Barolar, kendi paylarına düşen adli yardım ödeneğinin yıl içinde bitmesi halinde, Adli Yardım Bürosunun gerçekleşen harcamalarını, ödeneğin

gerekçesini ve bekleyen işleri içeren rapor ile Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Dengeleme Fonundan ek ödenek isteyebilirler. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, istemin uygun bulunması halinde ek ödenek gönderilir.

Barolara gönderilen ödenek yıl içinde kullanılmaz ise, bir sonraki yıla aktarılır. Devam eden yılda da harcanmayan ödenek, yeni yıl ödeneğinden mahsup edilir.

Barolar her yılın sonunda Adli Yardım Yıl Sonu Raporu düzenleyerek Türkiye Barolar Birliğine gönderirler. Türkiye Barolar Birliği'ndeki kayıtlar ile bu raporlar esas alınarak hesap mutabakatları sağlanır.

Barolara tahsis edilen ödenek, dört taksit halinde ödenir. Barolar kendilerine tahsis edilen ilk ödemedен sonra üçer aylık rapor düzenler ve Türkiye Barolar Birliğine gönderir.

Raporların ve harcamaların Yönetmeliğe uygunluğu tespit edildikten sonra bir sonraki ödeme yapılır. Takip eden diğer ödemelerde de aynı usul uygulanır.

Adli Yardım Bürolarının Denetimi

Madde 11- Baro yönetim kurulu, Adli Yardım Bürosu ve Temsilciliklerinin çalışmalarını her zaman denetleyebilir. Adli Yardım Bürosu, Temsilciliklerini de kapsayan çalışmalarını, her yıl sonu düzenleyeceği bir raporla Baro yönetim kuruluna bildirir.

Geçici Madde

Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde, Baro yönetim kurulları, Adli Yardım Bürosu ile gerekiyorsa Temsilciliklerinde görev alacak avukatları görevlendirirler ve Adli Yardım Bürolarının kuruluşunun tamamlandığını, Türkiye Barolar Birliğine yazı ile bildirirler. Kuruluşunu bildirmeyen barolara ödenek gönderilmez.

Yürürlük

Madde 12- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13- Bu Yönetmelik hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.